

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 69/06-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránya a Lubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť A. M., bytom D., a V. C., bytom N., zastúpených advokátkou JUDr. F. B., K., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 901/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. M. a V. C. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 901/96 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 901/96 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. A. M. **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie vo výške 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trenčín **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. V. C. priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Trenčín je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia A. M. a V. C. na účet advokátky JUDr. F. B., K., vo výške 8 603 Sk (slovom osemtisícšesťstoti slovenských korún) do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Sťažnosti A. M. a V. C. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2005 doručená sťažnosť A. M., bytom D., a V. C., bytom N. (ďalej aj „sťažovateľky“), zastúpených advokátkou JUDr. F. B., K., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní o žalobnom návrhu navrhovateľky v 1. rade A. M. a navrhovateľky v 2. rade V. C. proti odporcovi M. Ž. „*o neplatnosť vydržania pozemkov*“ vedenom pod sp. zn. 8 C 901/96.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti uviedli, že sú účastníčkami konania o určenie vlastníckeho práva vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 901/96. Právnym titulom nadobudnutia spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti bolo vydržanie s poukazom na skutočnosť, že právny predchodca žalobkýň získal držbu predmetných nehnuteľností na základe zámennej zmluvy, ktorú uzatvoril v roku 1949 so svojou sestrou. Podľa názoru sťažovateľiek dochádza v predmetnom súdnom konaní k zbytočným priet'ahom. Do dnešného dňa nie je právna vec vedená pod sp. zn. 8 C 901/96 právoplatne skončená.

Porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidia sťažovateľky v tom, že konanie o určenie vlastníckeho práva začaté na okresnom súde podaním žaloby 15. novembra 1996 do dnešného dňa nie je právoplatne skončené, v dôsledku čoho dochádza u sťažovateľiek k stavu právnej neistoty.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. č. k. 8 C 901/96 porušil právo A. M. a V. C., aby sa vec prejedнала bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. Okresnému súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 901/96 prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie meritórne rozhodnutá.

3. Sťažovateľkám v prvom aj druhom rade priznáva finančné zadosťučinenie v sume každej po 150.000,- Sk a trovy právneho zastúpenia.“

Sťažovateľky si uplatňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške každej po 150 000 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zdôvodnili tým, že od podania návrhu do dnešného dňa sú v stave právnej neistoty.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý vo svojom vyjadrení z 31. januára 2006 uviedol prehľad vykonaných úkonov v danej právnej veci a konštatuje, že skutková a právna zložitosť sporu bola pomerne vysoká vzhľadom na titul nadobudnutia spoluvlastníckeho práva žalobkýň, ktorým bolo vydržanie. Neboli zistené prietahy zo strany žalobkýň, avšak do pozornosti súdu dáva, že žalobkyne až v roku 2001 upresňovali svoj žalobný návrh. V konaní došlo k zbytočným prietahom zo strany okresného súdu od 25. apríla 1997 (výsluch žalobkyne v 1. rade) do 6. novembra 1998 (rozhodnutie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia). Právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co/257/2003-222 z 24. novembra 2004, ktorá nastala 28. januára 2005, bol odstránený stav právnej neistoty žalobkýň. Od uvedeného dňa je meritum sporu právoplatne rozhodnuté a zostáva rozhodnúť

už len o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania. Žalobkyne podali ústavnému súdu svoju sťažnosť až 28. decembra 2005, teda 11 mesiacov po tom, ako bol odstránený stav ich právnej neistoty.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 31. januára 2006 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Právna zástupkyňa sťažovateľov v sťažnosti z 28. decembra 2005 taktiež súhlasila s upustením od ústneho pojednávania.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 69/06-20 z 1. marca 2006 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre naplnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 901/96, v rámci ktorého sťažovateľky namietajú zbytočné prieskumy, možno hodnotiť ako konanie, ktoré je náročné po skutkovej a právnej stránke vzhľadom na to, že nadobúdacím titulom spoluvlastníckeho práva je vydržanie.

V rámci hodnotenia podľa druhého kritéria, t. j. správania účastníkov konania, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľky svojím správaním neprispeli k celkovej dĺžke konania.

Zo spisu okresného súdu v právnej veci sp. zn. 8 C 901/96 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 15. novembra 1996 bol okresnému súdu podaný návrh na začatie konania.

Dňa 22. novembra 1996 bol nariadený výsluch na 3. december 1996.

Dňa 2. decembra 1996 telefonicky ospravedlnila neúčast' na výsluchu navrhovateľka v 2. rade.

Dňa 3. decembra 1996 okresný súd vyzval navrhovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu na začatie konania.

Dňa 13. decembra 1996 bol zaplatený súdny poplatok za podanie návrhu na začatie konania navrhovateľkou v 2. rade.

Dňa 16. decembra 1996 bol odporca vyzvaný na vyjadrenie k návrhu na začatie konania.

Dňa 17. decembra 1996 bol zaplatený súdny poplatok za podanie návrhu na začatie konania navrhovateľkou v 1. rade.

Dňa 27. decembra 1996 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu k návrhu na začatie konania.

Dňa 17. apríla 1997 bol určený termín výsluchu navrhovateľiek na 25. apríl 1997.

Dňa 25. apríla 1997 sa na okresnom súde uskutočnil výsluch.

Dňa 14. augusta 1998 bol okresnému súdu doručený návrh na predbežné opatrenie.

Dňa 6. novembra 1998 okresný súd zamietol návrh navrhovateľiek na predbežné opatrenie.

Dňa 6. novembra 1998 okresný súd vyzval navrhovateľky na úpravu petitu návrhu na začatie konania.

Z 9. novembra 1998 sa v spise nachádza upozornenie predsedu okresného súdu na prieťahy v konaní.

Dňa 1. decembra 1998 okresný súd opätovne vyzval navrhovateľky na úpravu petitu návrhu na začatie konania.

Dňa 4. decembra 1998 bolo okresnému súdu doručené odvolanie navrhovateliek proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktoré navrhovateľky podali krajskému súdu 27. novembra 1998.

Dňa 14. decembra 1998 bolo okresnému súdu doručené podanie navrhovateliek, ktorým reagovali na list okresného súdu, ktorý ich vyzval na odstránenie väd návrhu na začatie konania.

Z 26. januára 1999 sa v spise nachádza úradný záznam, v rámci ktorého predseda okresného súdu upozorňuje na nutnosť plynulosti konania.

Dňa 29. januára 1999 okresný súd vyzval navrhovateľky, aby oznámili súdu, či ich podaním, ktoré bolo doručené okresnému súdu 14. decembra 1998, vznášajú námietku zaujatosti zákonnej sudkyne. Zároveň bol odporca vyzvaný na vyjadrenie k odvolaniu navrhovateliek.

Dňa 24. februára 1999 nahliadol do spisu E. C., ktorý bol na to splnomocnený navrhovateľkou v 1. rade.

Dňa 26. februára 1999 nahliadol do spisu E. C., ktorý bol na to splnomocnený navrhovateľkou v 1. rade.

Dňa 26. februára 1999 bolo okresnému súdu doručené podanie E. C., ktorého splnomocnila navrhovateľka v 1. rade, v ktorom sa uvádza, že navrhovateľka v 1. rade nevznáša námietku zaujatosti zákonnej sudkyne.

Dňa 8. marca 1999 bolo okresnému súdu doručené podanie navrhovateľky v 2. rade, v ktorom sa uvádza, že nevznáša námietku zaujatosti zákonnej sudkyne.

Dňa 8. marca 1999 bol spis doručený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Dňa 31. marca 1999 krajský súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. mája 1999.

Dňa 29. apríla 1999 bol podaný návrh na zabezpečenie dôkazov.

Dňa 30. apríla 1999 sa spis vrátil okresnému súdu.

Dňa 3. júna 1999 bol vytýčený termín pojednávania na 30. jún 1999.

Dňa 15. júna 1999 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcu, v ktorom sa uvádza, že sa k odvolaniu navrhovateliek nevyjadruje.

Dňa 30. júna 1999 sa uskutočnilo pojednávanie.

Dňa 13. júla 1999 do spisu nahliadol zástupca navrhovateliek Ing. E. C.

Dňa 20. júla 1999 bolo okresnému súdu doručené doplnenie žaloby.

Dňa 8. novembra 1999 okresný súd vyzval zástupcu navrhovateliek na zaslanie dedičského rozhodnutia po nebohom Š. M. a zároveň ho vyzval, aby oznámil, či doplnenie žaloby má súd považovať za návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania – JUDr. L. na strane odporcu. Okresný súd požiadal o zapožičania notárskeho spisu notárky JUDr. L. sp. zn. N 162/94, Nz 123/95.

Dňa 16. novembra 1999 notárka JUDr. Z. L. doručila okresnému súdu vyžiadaný spis.

Dňa 23. novembra 1999 bolo okresnému súdu doručené doplnenie žaloby. Zároveň zástupca navrhovateliek oznámil okresnému súdu, aby jeho podanie bolo považované aj za návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane odporcu.

Dňa 11. januára 2000 bol v spise urobený úradný záznam, že zákonná sudkyňa je od 2. januára 2000 na stáži na krajskom súde.

Dňa 13. januára 2000 bol zástupca navrhovateliek vyzvaný okresným súdom na zaslanie dvoch rovnopisov doplnenia žaloby.

Dňa 2. februára 2000 bola okresnému súdu doručená odpoveď zástupcu navrhovateliek na výzvu z 13. januára 2000.

Dňa 8. marca 2000 okresný súd vyzval zástupcu navrhovateliek na doplatenie súdneho poplatku za doplnený žalobný petit a odporkyňa v 2. rade – notárka JUDr. L. bola vyzvaná na vyjadrenie k žalobe.

Dňa 8. marca 2000 zástupca navrhovateliek nahliadol do spisu.

Dňa 27. marca 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k rozšíreniu žaloby.

Dňa 4. apríla 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporkyne v 2. rade k žalobe.

Dňa 10. apríla 2000 bol okresnému súdu doručený návrh na oslobodenie navrhovateľiek od platenia súdneho poplatku.

Dňa 11. apríla 2000 okresný súd zaslal navrhovateľkám potvrdenie o majetkových pomeroch.

Dňa 3. mája 2000 bolo okresnému súdu doručené potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch navrhovateľky v 1. rade.

Dňa 5. mája 2000 okresný súd urgoval navrhovateľku v 2. rade ohľadom zaslania potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 12. mája 2000 bolo okresnému súdu doručené potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch navrhovateľky v 2. rade.

Dňa 23. mája 2000 bola agenda sudkyne JUDr. A. Z. presunutá do oddelenia sudkyne Mgr. A. N. s účinnosťou od 24. mája 2000.

Dňa 6. júna 2000 okresný súd uznesením rozhodol o nepriznaní oslobodenia od platenia súdneho poplatku navrhovateľke v 2. rade. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. júla 2000.

Dňa 6. júna 2000 okresný súd uznesením priznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku navrhovateľke v 1. rade.

Dňa 4. septembra 2000 bola navrhovateľka v 2. rade vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 500 Sk.

Dňa 18. septembra 2000 navrhovateľka v 2. rade zaplatila súdny poplatok.

Dňa 20. novembra 2000 bol vytýčený termín pojednávania na 20. december 2000.

Dňa 20. decembra 2000 sa konalo pojednávanie.

Dňa 8. januára 2001 opatrením predsedníčky okresného súdu sa agenda, ktorú vybavovala sudkyňa JUDr. Z. pred odchodom na sťaž na krajský súd, vrátila JUDr. Z.

Dňa 15. januára 2001 bolo okresnému súdu doručené upresnenie žalobného petitu.

Dňa 16. januára 2001 bolo okresnému súdu doručené stanovisko zástupcu navrhovateľiek k vyjadreniu odporkyne v 2. rade.

Dňa 16. februára 2001 okresný súd uznesením pripustil, aby do konania vstúpila na strane žalovaného JUDr. Z. L., notárka. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. apríla 2001.

Dňa 14. mája 2001 okresný súd vytyčil termín pojednávania na 13. jún 2001.

Dňa 14. mája 2001 okresný súd vyžiadal zo Štátneho okresného archívu T. spis sp. zn. C 302/57.

Dňa 23. mája 2001 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti odporcu v 1. rade na pojednávaní stanovenom na 13. jún 2001.

Dňa 24. mája 2001 okresný súd preročil pojednávanie na 5. september 2001.

Dňa 28. mája 2001 bola okresnému súdu doručená odpoveď Štátneho okresného archívu T., v ktorej sa uvádza, že vyžiadaný spis sp. zn. C 302/1957 sa vo fonde archívu nenachádza.

Dňa 28. mája 2001 okresný súd vyžiadal od Štátneho okresného archívu T. spisy sp. zn. E 408/60 a E 731/58.

Dňa 13. júna 2001 bola okresnému súdu doručená odpoveď Štátneho okresného archívu T., že spisy „E“ sa v archíve nenachádzajú.

Dňa 2. júla 2001 bola okresnému súdu doručená žiadosť navrhovateľky v 2. rade o zaslanie fotokópie zo spisu.

Dňa 5. septembra 2001 sa konalo pojednávanie.

Dňa 29. novembra 2001 bol určený termín pojednávania na 16. január 2002.

Dňa 16. januára 2002 sa konalo pojednávanie.

Dňa 19. februára 2002 okresný súd určil pojednávanie na 18. marec 2002.

Dňa 1. marca 2002 bol okresnému súdu doručený návrh zástupcu navrhovateľiek na doplnenie dokazovania.

Dňa 6. marca 2002 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti odporcu v 1. rade na pojednávaní stanovenom na 18. marec 2002.

Dňa 7. marca 2002 okresný súd zrušil termín pojednávania, ktorý bol stanovený na 18. marec 2002.

Dňa 21. marca 2002 bolo okresnému súdu doručené potvrdenie o kúpeľnej liečbe odporcu v 1. rade.

Dňa 31. mája 2002 okresný súd stanovil termín pojednávania na 4. september 2002.

Dňa 4. septembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie.

Dňa 4. septembra 2002 oznámila odporkyňa v 2. rade, že nežiada náhradu trov konania.

Dňa 21. októbra 2002 okresný súd uznesením zastavil konanie proti odporkyni v 2. rade. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. novembra 2002.

Dňa 23. októbra 2002 okresný súd stanovil termín ohliadky na mieste samom na 14. november 2002.

Dňa 14. novembra 2002 sa uskutočnila ohliadka na mieste samom.

Z 22. novembra 2002 sa v spise nachádza úradný záznam o tom, že zástupca navrhovateľiek telefonicky požiadal o oznámenie termínu pojednávania.

Dňa 10. marca 2003 bol vytýčený termín pojednávania na 9. apríl 2003.

Dňa 9. apríla 2003 sa uskutočnilo pojednávanie. Na pojednávaní bol vyhlásený čiastočný rozsudok.

Dňa 16. apríla 2003 bol okresnému súdu doručený rozsudok sp. zn. C 79/50 z 28. septembra 1950, ktorý súdu zaslal odporca.

Dňa 9. mája 2003 sa v spise nachádza žiadosť o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku do 23. mája 2003.

Dňa 7. júla 2003 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu, ktorý ho zaslal krajskému súdu 1. júla 2003.

Dňa 9. júla 2003 bol zástupca navrhovateľiek vyzvaný na vyjadrenie k odvolaniu odporcu.

Dňa 9. júla 2003 bol odporca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie a zároveň bol vyzvaný na zaslanie rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva vo svojom odvolaní.

Dňa 16. júla 2003 bol súdny poplatok za odvolanie zaplatený.

Dňa 22. júla 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie zástupcu navrhovateľiek k odvolaniu odporcu.

Dňa 13. augusta 2003 bol spis postúpený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 23. júna 2004 bol krajskému súdu doručený doklad (pozemnoknižná žiadosť), ktorý zaslal odporca.

Dňa 8. októbra 2004 bol stanovený termín pojednávania na 24. november 2004.

Dňa 24. novembra 2004 sa konalo na krajskom súde pojednávanie. Odvolací súd čiastočný rozsudok súdu prvého stupňa zmenil.

Dňa 5. januára 2005 zástupca navrhovateľiek nahliadol do spisu.

Dňa 11. januára 2005 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 17. januára 2005 bol daný pokyn kancelárii na vypravenie rozsudku odvolacieho súdu účastníkom a pokyn na vyznačenie právoplatnosti na rozsudku.

Dňa 25. januára 2006 bol zástupca navrhovateľiek vyzvaný na vyčíslenie trov konania.

Ústavný súd zistil, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 8 C 901/96 došlo k zbytočným priesťahom od 25. apríla 1997 (informatívny výsluch) do 6. novembra 1998 (uznesenie o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia), t. j. v trvaní 18 mesiacov, a od 17. januára 2005 (pokyn okresného súdu na vypravenie rozsudku odvolacieho súdu) do 25. januára 2006 (výzva na vyčíslenie trov konania), t. j. v trvaní 12 mesiacov. Celkové priesťahy v konaní predstavujú dobu 30 mesiacov. Zistený postup okresného súdu vo veci ústavný súd charakterizuje ako rozporný s ústavou zaručeným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto vyslovil porušenie tohto základného práva (bod 1 výroku nálezu). Takýto postup okresného súdu vzhľadom na dĺžku konania v trvaní takmer 10 rokov je ústavne neakceptovateľný.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu, ústavný súd mu prikázal vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 901/96 konať (bod 2 výroku nálezu).

Sťažovateľky si uplatnili priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške každej po 150 000 Sk. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnili tým, že nekonaním okresného súdu sú v stave právnej neistoty.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľiek a vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 901/96 a prikázal okresnému súdu, ktorý ich právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov. Dovršením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške po 40 000 Sk každej zo sťažovateľiek. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu, jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal zo spisu okresného súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že konanie vo veci trvá už takmer 10 rokov bez nastolenia právnej istoty účastníkov.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Sťažovateľky boli vo veci sčasti úspešné, a preto bolo potrebné rozhodnúť o náhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

Právna zástupkyňa si podaním z 9. marca 2006 uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 8 736 Sk za štyri úkony právnej služby (po dva úkony u dvoch sťažovateľiek). Ústavný súd priznal právnej zástupkyňi sťažovateľiek odmenu za dva úkony právnej služby u každej sťažovateľky, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby u dvoch sťažovateľiek vo výške 8 603 Sk (odmena za jeden úkon je 2 501 Sk a režijný paušál za jeden úkon je 150 Sk, teda 2 501 Sk x 4 mínus 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a plus 4 x režijný paušál po 150 Sk), ktoré ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť právnej zástupkyňi sťažovateľiek.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2006